

Mishnah Horayot, chapter 1**משנה הוריות פרק א**

(1) If the court ruled to violate any one of the commandments stated in the Torah [which, when transgressed intentionally, is punishable by *karet*, and liable a sin-offering when transgressed unintentionally] and [according to the view of Rabbi Yehudah] an individual went and acted in error based on their ruling, regardless, whether they acted and he acted along with them, or they acted and he acted after them, or if they did not act [upon the ruling] but he did act, he is exempt, because he relied upon a ruling of the court [the *halachah* does not follow this view and in fact only when most of Israel follows an erroneous ruling are they exempt and the court is liable a **פר העלם דבר**— an offering brought because some matter was hidden from the eyes of the congregation (see Leviticus 4:13), however, in a case where most of Israel did not follow such a ruling, rather it was an individual, or individuals, who erred and transgressed unintentionally they would be liable a sin-offering]. However, if when the court issued this [erroneous] ruling one of them who knew that they have erred, or a disciple who himself would be capable of deciding matters of law, proceeded and acted according to their [erroneous] ruling, regardless, whether they acted and he acted along with them, or they acted and he acted after them, or if they did not act but he did act, he is liable [a sin-offering], since he was not dependent upon the court [and knew better]. This is the general rule: One

הורו בית דין לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה והלך היחיד ועשה שוגג על פיהם, בין שעשו ועשה עמהן, בין שעשו ועשה אחריהן, בין שלא עשו ועשה, פטור, מפני שתלה בבית דין. הורו בית דין וידע אחד מהן שטעו או תלמיד והוא ראוי להוראה והלך ועשה על פיהן, בין שעשו ועשה עמהן, בין שעשו ועשה אחריהן, בין שלא עשו ועשה, הרי זה חייב, מפני שלא תלה בבית

רבנו עובדיה מברטנורא

א הורו בית דין לעבור. שאמרו לעם מותרים אתם לעשות דבר שחייבים על זדונו כרת: והלך היחיד ועשה. מתני' רבי יהודה היא דאמר יחיד שעשה בהוראת בית דין פטור ואינה הלכה אלא כרבנן דאמרי יחיד שעשה בהוראת בית דין חייב. ואינו פטור עד שיהו העושים ע"פ ב"ד רוב יושבי ארץ ישראל או רוב השבטים. ואז ב"ד מביאין פר העלם דבר של צבור והעושים על פיהם פטורים: שוגג על פיהם. לאפוקי היכא שלא תלה בהוראת ב"ד כגון שהורו ב"ד שחלב מותר. ונתחלף לו חלב בשומן ואכלו, שזה חייב שהרי לא על פי בית דין אכל: בין שלא עשו. בית דין עצמן מעשה ע"פ הוראתם הוא פטור והן חייבי שב"ד אין מביאין קרבן אלא על שגגת הוראה שהמעשה תלוי בקהל וההוראה בב"ד: הרי זה חייב מפני שלא תלה בב"ד. ואע"ג דמזיד הוא זה, שהרי ידע שטעו ואעפ"כ עשה כדבריהם ומזיד לאו בר קרבן הוא הא אמרינן בגמרא שהוא שוגג שחשב שמצוה

[who has the knowledge and] who [generally] relies on himself [even if in this case his erroneous ruling conforms with an erroneous ruling of the court he] is liable [a sin-offering] but one who [bases his erroneous ruling and] relies on the court is exempt.

(2) If the court ruled [and a majority followed their ruling] and then discovered that they have erred and withdrew their ruling, regardless, of whether they had already brought their [פר העלם דבר] sin-offering, or whether they did not bring their sin-offering, and one [who was not aware of the second corrected ruling] proceeded and acted according to the [previous erroneous] ruling — Rabbi Shimon exempts, but Rabbi Eliezer says: [Since before he ruled he should have asked if there were any updates] it is doubtful. Which case is regarded as doubtful? If he was at home, he is liable [an **אשם תלוי** — doubtful guilt-offering], but if he went overseas [and could not have heard the updated ruling] he is exempt. Said Rabbi Akiva: I agree that a person [who is about to depart overseas] in such a case [he] is closer to exemption than to liability. Ben Azzai said to him: In what way is this one different than the one who sat at home? Since one who sat in his house is in a position to hear the facts while the other [the one who is overseas] was not in a position to hear the facts.

(3) If a court ruled to uproot an entire principal [of law], for example, [they ruled

רבנו עובדיה מברטנורא

לעשות ע"פ ב"ד ואפילו ידע בהן שטעו: זה הכלל. לאתווי מבעט בהוראה שאין דרכו לעשות ע"פ הוראתם ועשה כהוראת ב"ד לא מפני שסמך על הוראתם, אלא מפני שנדמה לו בדעתו שזה מותר, ה"ז חייב: **ב ר"ש פוטר**. כיון שפשטה הוראתם ברוב צבור: **ר' אליעזר אומר ספק**. הואיל והיה לו לשאול בכל עת על דברים שנתחדשו בב"ד ולא שאל ה"ז כמי שנסתפק לו אם חטא אם לא חטא ומביא אשם תלוי והלכה כר"א: **איזהו ספק**. כלומר במה אתה אומר ר"א שהוא נדון כמי שנסתפק לו אם חטא אם לא חטא וחייב אשם תלוי: **ביושב בביתו**. כשהוא יושב בביתו במדינה שהורו בה ב"ד שהיה אפשר שישמע שחזרו בהם ב"ד מהוראתם: **אבל הלך לו למדינת הים**. ולאו דוקא הלך, אלא החזיק בדרך ללכת אע"פ שעדיין לא הלך ס"ל לר"ע שמפני טרדתו לצאת לדרך אינו שואל אם חזרו בהן ב"ד, ופטור מאשם תלוי, ובן עזאי סבר הואיל ועדיין לא הלך היה לו לשאול ובהכי מוקי

that] there is no *niddah* law in the Torah, or that there are no Shabbat laws in the Torah or, that there are no idolatry laws in the Torah — they are exempt [from bringing a sin-offering]. But if they ruled that a part [of a commandment] was to be annulled and a part retained, they are liable. How so? If they said: There are *niddah* laws in the Torah, however, one who has relations with a woman [who should

be] observing one day against another, is exempt [and in reality, the law is that, a woman who had a flow, after her seven day *niddah* cycle, should wait one clean day for every day of *zavah* flow before immersing, but the court based their erroneous ruling on the verse: “All the **days** of her flow” (Leviticus 15:26), hence an issue sighted at night does not lead to a *zavah* status]. Or, that there are Shabbat laws in the Torah, but if one carries from a private domain to a public domain, he is exempt, or, that there are laws against idolatry in the Torah, but one who bows [to an idol] is exempt — they are liable [sin-offering], for Scripture states: “[If the entire community of Israel commits a sin] because **some** matter was hidden [from the eyes of the congregation” (Leviticus 4:13)] **some** matter [causes liability] but not [if they rule erroneously on] the entire matter.

(4) If the court ruled [erroneously] and one of them knew that they erred and said

רבנו עובדיה מברטנורא

לה פלוגתייהו בגמרא והלכה כר"ע: **ג לעקור את כל הגוף**. כל עיקרה של מצוה כדמפרש ואזיל: **הרי אלו פטורים**. דכתיב (ויקרא ד) ונעלם דבר קרי ביה ונעלם מדבר מקצת הדבר ולא כולו: **אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור**. בגמרא פריך דהא שומרת יום כנגד יום בתורה כתיב (שם טו) וספרה לה מלמד שסופרת אחת כנגד אחת וכל [מידי] דכתוב בתורה אין ב"ד מביאין עליו קרבן ומפרש בגמ' כגון דאמרי זבה לא הוי אלא ביממה, כלומר כשרואה דם ביום ולא כשרואה בלילה דכתיב (שם) כל ימי זובה: **המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים פטור**. דאמרי הכנסה והוצאה אסורה דכתיב (שמות טז) אל יצא איש ממקומו, וריקה והושטה מותרת: **המשתחוה פטור**. דאמרי השתחואה דאית בה פשוט ידים ורגלים אסורה דכתיב (שם לד) לא תשתחוה לאל אחר. ושאינ בה פשוט ידים ורגלים מותרת, וכללל דמילתא אין ב"ד חייבין עד שיוורו בדבר שאין הצדוקין מודין בו, אבל הוורו בדבר שהצדוקים מודין בו פטורין מקרבן צבור, והרבים העושים על פיהם כל אחד חייב להביא קרבן על שגתו מאי טעמא דזיל קרי ביה רב הוא: **ד וידע אחד מהן שטעו** וכי. דאמר

לעקור את כל הגוף, אמרו אין נדה בתורה, אין שבת בתורה, אין עבודה זרה בתורה, הרי אלו פטורין. הוורו לבטל מקצת ולקיים מקצת, הרי אלו חייבין. כיצד, אמרו יש נדה בתורה אבל הבא על שומרת יום כנגד יום פטור, יש שבת בתורה אבל המוציא מרשות היחיד לרשות הרבים פטור, יש עבודה זרה בתורה אבל המשתחוה פטור, הרי אלו חייבין, שנאמר (ויקרא ד), ונעלם דבר, דבר ולא כל הגוף: ד הוורו בית דין, וידע אחד מהן שטעו

to them: You are mistaken, or if the most distinguished judge of the court was not present [at the time of the ruling], or if one of them was a convert, or a *mamzer*, or a *natin* [who are disqualified from being judges], or one too old and never had children [who thereby is disqualified from judging capital cases] these are exempt; for it says here: “Congregation” [regarding the erroneous ruling] (Leviticus 4:13), and it says: “Congregation” further on

“Then the Congregation shall judge” Numbers 35:24], just like the Congregation mentioned further on refers to men who must all be capable of deciding [capital] matters of law, so too, Congregation here, refers to men who must all be capable of deciding [capital] matters of law. If the court issued a [n erroneous] ruling unintentionally, and all the people acted accordingly unintentionally, they bring a bull. If the court ruled intentionally [in error] and the people acted accordingly, unintentionally, they [each person] bring a she-lamb or a she-goat [as a sin-offering]. If the court ruled unintentionally and the people [knew better, yet] acted intentionally they [both the court and the people] are exempt [the court is exempt since the people transgressed willingly and not because they relied on the court and the people are exempt since sin-offerings do not atone for intentional transgressions].

(5) If the court issued an erroneous ruling, and all the people or a majority of them, acted accordingly, they bring the [aforementioned] bull [stated in Leviticus], but [if the court issued an erroneous ruling] for idolatry, they bring a

רבנו עובדיה מברטנורא

קרא (ויקרא ד) ואם כל עדת ישראל ישגו עד שיהיו כולם מסכימים בשגגה: מופלא של ב"ד. הגדול שבהן ראש הישיבה: זקן שלא ראה בנים. אינו ראוי לזון דיני נפשות שסתמו שהוא אכזרי ולא ירחם: ונאמר להלן עדה. ושפטו העדה: מה עדה האמורה להלן וכו'. שנאמר בסנהדרין (במדבר יא) והתיצבו שם עמך, בדומין לך מיוחסין כמותך, פרט לגר ולנתין ולממזר, שאינן ראויין לימנות בסנהדרין: מזידין. שידעו ב"ד שהדבר אסור: פטורים מקרבן צבור. דמזיד לאו בר קרבן הוא, והעושים שוגג, מביאין כשבה או שעירה חטאת יחיד: שוגגים ועשו מזידין ואלו ואלו פטורים. ב"ד פטורים שהרי לא עשו הקהל מפי הוראתם ולא תלו מעשיהם בב"ד שהרי ידעו שב"ד טעו, וכל העושים פטורים, שהרי מזידין הן ומזיד לאו בר קרבן הוא: ה' מביאין פר. האמור בויקרא והקריבו

ואמר להן טועין אתם, או שלא היה מפלא של בית דין שם, או שהיה אחד מהן גר או ממזר או נתין או זקן שלא ראה (לו) בנים, הרי אלו פטורין, שנאמר כאן עדה ונאמר להלן עדה, מה עדה האמורה להלן עד שיהיו כלם ראויים להוראה, אף עדה האמורה כאן עד שיהיו כלם ראויים להוראה. הורו בית דין שוגגין ועשו כל הקהל שוגגין, מביאין פר. מזידין ועשו שוגגין, מביאין כשבה ושעירה. שוגגין ועשו מזידין, הרי אלו פטורין: ה הורו בית דין, ועשו כל הקהל או רבן על פיהם, מביאין פר. ובעבודה זרה מביאין פר

bull and a goat [as stated in Numbers 15:22-24]; these are the words of Rabbi Meir. Rabbi Yehudah says: [Each tribe on its own is referred to as a Congregation thus when the verse states: "If the entire community of Israel commits a sin because some matter was hidden from the eyes of the **congregation**" it refers to the tribes, rather than to the court, and thus] the twelve tribes bring twelve bulls, and for adoltry, they bring twelve bulls, and twelve goats. Rabbi Shimon says: Thirteen bulls, and in the case of idolatry, thirteen bulls and thirteen

goats — a bull and a goat for each tribe, and a bull and a goat for the court. If the court issued an erroneous ruling, and seven tribes [a majority of the tribes], or a majority of them [i.e., of Israel though not a majority of tribes], acted accordingly, they [the court] bring a [פר העלם דבר] bull and in the case of idolatry they bring a bull and a goat; these are the words of Rabbi Meir. Rabbi Yehudah says: The seven tribes that sinned bring seven bulls, and the rest of the tribes which did not sin, bring a bull on their account, because even those who did not sin must bring [offerings] on account of those who sinned [thus twelve bulls are brought in total]. Rabbi Shimon says: Eight bulls, and in the case of idolatry they

רבנו עובדיה מברטנורא

הקהל פר: ובעבודה זרה מביאים פר ושעיר. ואם הורו להתיר באיסור עבודה זרה, מביאים פר ושעיר האמור בפרשת שלח לך, וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה, מצוה שהיא שקולה כנגד כל המצות, הוי אומר זו עבודה זרה, וכתיב התם (שם טו) והיה אם מעיני העדה נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פר בן בקר אחד לעולה וגו' ושעיר עזים אחד לחטאת, ו"מ סבר האי והקריבו הקהל פר האמור בויקרא בשגגת שאר עבירות, וכן ועשו כל העדה פר ושעיר האמור בשלח לך בשגגת עבודה זרה, הקהל שהורה בלבד הן המביאים אותם, והן ב"ד הגדול: י"ב שבטים מביאין. דסבר ר"י כל שבת ושבת אקרי קהל שנאמר (ד"ה ב, כ) ויעמוד יהושפט בקהל יהודה: י"ג פרים. דסבר ר"ש שאין ב"ד ששגגו בהוראה מתכפרים בפרים ושעירים של השבטים אלא חיביים להביא פר ושעיר לעצמם: שבעה שבטים. שהם רוב מנין של שבטים אע"פ שהן מיעוט ישראל או רוב מנין ישראל ואע"פ שיהיו ממיעוט מנין השבטים ואפילו עשה שבת אחד והוא רוב ישראל, מביאים כל שאר

ושעיר, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, שנים עשר שבטים מביאין שנים עשר פרים, ובעבודה זרה מביאין שנים עשר פרים ושנים עשר שעירים. רבי שמעון אומר, שלשה עשר פרים, ובעבודה זרה, שלשה עשר פרים ושלשה עשר שעירים, פר ושעיר לכל שבט ושבט, פר ושעיר לבית דין. הורו בית דין, ועשו שבעה שבטים או רבן על פיהם, מביאים פר. ובעבודה זרה מביאין פר ושעיר, דברי רבי מאיר. רבי יהודה אומר, שבעה שבטים שחטאו, מביאים שבעה פרים. ושאר שבטים שלא חטאו, מביאין על ידיהן פר, שאף אלו שלא חטאו, מביאין על ידי החוטאים. רבי שמעון אומר, שמונה פרים.

bring eight bulls and eight goats — a bull and a goat for each tribe [that sinned] and a bull and a goat for the court. If the court of one tribe issued an erroneous ruling and that tribe acted accordingly [thus there is no majority of tribes nor a majority of Israel], that tribe is liable while the rest of the tribes are exempt; these are the words of Rabbi Yehudah. But the

ובעבודה זרה, שמונה פרים ושמונה שעירים. פר ושעיר לכל שבט ושבט, ופר ושעיר לבית דין. הורו בית דין של אחד מן השבטים ועשה אותו השבט על פיהם, אותו השבט הוא חייב, ושאר כל השבטים פטורים, דברי רבי יהודה. וחכמים אומרים, אין חייבים אלא על הורית בית דין הגדול בלבד, שנאמר (ויקרא ד), ואם כל עדת ישראל ישגו, ולא עדת אותו השבט:

Sages say: There is no liability except [when a majority of Israel transgresses] as the result of a ruling of the High Court [of seventy one]; because it states: “If the entire community of Israel commits a sin” (Leviticus 4:13) and not the community of one tribe.

רבנו עובדיה מברטנורא

השבטים שלא חטאו על ידי אלו החוטאים: **שמנה פרים**. דסבר ר"ש שאין אותן שלא חטאו מביאים ע"י החוטאים, והלכה כר"י: **ועשה אותו שבט**. לעצמו ואין כאן רוב מנין ישראל, ולא רוב השבטים: **וחכמים אומרים אין חייבים וכו'**. והלכה כחכמים: